

ETOS

Ja hoor, u ziet het goed. Er staat echt Etos op deze benzinepomp. Super of gemengd, het kan allebei. De dode vliegjes die op zo'n mooie zomerdag hardnekkig op de voorruit vastgekleefd zitten, kunnen worden weggewassen met water uit het emmertje. Het is geen groot tankstation, maar in de jaren zestig rijden er ook nog niet zoveel auto's. Zelfverzekerd handelt de man het benzinepistool. Zou de vrouw niet mogen tanken? En kijkt ze hem daarom met zo'n intense blik aan, de handen op de heupen...

In 1919 richten Gerard en Anton Philips de Philips Coöperatieve Verbruiksvereniging en Broodbakkerij op, speciaal voor medewerkers van Philips. Ze ergeren zich dood aan de onderlinge prijsafspraken van de Eindhovense middenstand. Loonsverhoging leidt dezelfde dag

nog tot prijsstijging bij de kruideniers. En daar schieten de arbeiders van Philips niets mee op. Al snel is meer dan de helft van de Eindhovense gezinnen lid en geniet van de ruime winstdeling. Maar de crisis van 1929 slaat hard toe en Philips moet ruim tienduizend werknemers ontslaan. De coöperatie gaat in 1931 noodgedwongen zelfstandig verder als ETOS, Eendracht, Toewijding, Overleg en Samenwerking. Ook niet-Philipspersoneel mag nu lid worden en meedelen in de winst. Het aanbod aan verkooppunten is groot. Er zijn niet alleen drogisterijen, maar ook supermarkten, zelfbedieningswinkels, slagerijen, slijterijen, kolenboeren, een broodfabriek én een benzinepomp. ■

De eerste drogist wordt in 1926 toegevoegd aan de coöperatie. De gebroeders Philips willen een gezonder en beter leven voor hun arbeiders. Daarom wordt de drogist bestierd door hoofdzuster Johanna Kleinod. Een gedreven dame. Ze doet dit niet alleen, haar winkelpersoneel bestaat uit een team van verpleegkundigen.